

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Uttalelse til manøvreringsreglement for Randsfjorden og Randselva

NVE har sendt på høring forslag til nytt reglement for regulering av Randsfjorden og Randselva. For Randselva innebærer det økt nedre grense for minstevannføring og restriksjon på hastighet for vannføringsreduksjon. Fylkesmannen støtter de foreslåtte endringene. Forslaget er en forbedring i forhold til dagens reglement, og vil være positivt for å bedre forholdene for rekruttering av storørret og for elvemusling i elva.

Vi viser til brev 18. februar 2016 om forslag til endelig reguleringsreglement for regulering Randsfjorden.

Bakgrunn

Dagens reglement for regulering av Randsfjorden ble fastsatt 12. januar i 1995. I henhold til reglementet skal minstevannføringen i Randselva være 20 m³/sek, men kan reduseres til 15 m³/sek når tilsiget til Randsfjorden faller og vannstands nivået i fjorden kommer under kote 133,5.

Storørretstammer har nasjonal, regional og lokal verdi. I Tyrifjorden er det to storørretstammer. Den ene (Randselvstammen) gyter i Randselva opp til Viul. Forekomst av storørret skaper en betydelig interesse for fiske i Randselva. Det er også elvemusling (rødlisteart) i elva som krever spesielt forvaltningsfokus. Bestanden av storørret i Tyrifjorden/Randselva har gått betydelig tilbake de senere år. Noe av årsaken skyldes trolig regulering og endring i vannregime. Akseptabel minstevannføring Randselva er derfor viktig for å redusere de negative effekter på vannmiljøet i elva.

Fylkesmannen i Buskerud uttalte seg til endelig reglement for Randsfjorden og Randselva 10. november 2004 (se vedlegg). I uttalelsen ble det pekt på Randselvas betydning som gyte- og oppvekstplass for storørret. Redusert vannføring virker negativt på ørret gjennom tørlegging av gyte- og oppvekstområder. I tillegg fører raske fall i vannføring til stranding av fiskeunger og derfor redusert rekruttering. Dette kan bl.a. være en av årsakene tilbakegang i storørretbestanden. Også elvemusling er følsom for tørlegging og raske vannstands endringer. I uttalelsen i 2004 pekte derfor Fylkesmannen på behovet for å få vurdert reguleringsens effekt på vannmiljøet i elva.

I perioden 2008 -2011 gjennomførte Sweco naturfaglige undersøkelser i elva på oppdrag fra regulanten Foreningen til Randsfjords Regulering. Hensikten var å vurdere effektene av dagens reglement. Undersøkelsene konkluderte bl.a. med til dels tynn gytebestand av ørret i

elva om høsten. Basert bl.a. på grad av vanndekt areal, konkluderte Sweco med at minstevannføringen bør være 20 m³/sek hele året for å redusere graden av tørrlagte arealer. Det ble også pekt på at reduksjonen i vannføring må skje gradvis for å unngå stranding av ungfisk. I forslaget til endelig reglement har derfor regulanten foreslått en minstevannføring på 20 m³/sek. hele året, og at reduksjon i vannføringer under 32 m³/sek, ikke skal skje raskere enn 4 m³/ i timen.

Vurdering

Vannføringsreglementet i Randselva er et kompromiss mellom vannstands nivå i Randsfjorden og vannføring i Randselva. I undersøkelsene i Randselva ble det fokusert på konsekvensene av de to minstevannføringsalternativene som gjelder i dag (20 m³/s og 15 m³/s). Alternativet med 20 m³/sek ga bare en økning på ca. 3 % vanndekt areal. Det har imidlertid ikke vært vurdert effekt av høyere minstevannføring, f.eks. 25 eller 30 m³/sek. Dette det hadde trolig økt både vanddybden og vanndekt areal på gyte- og oppvekst plassene, og derfor vært et bedre alternativ for storørreten med hensyn på rekruttering. Høyere minstevannføring ville imidlertid ha vært negativt for vannmiljøet i Randsfjorden, bl.a. i forhold til tørrelgging av gyteområdene til storøya i fjorden.

Det foreliggende forslaget til minstevannføring fra regulanten på 20 m³/sek hele året, anses derfor å være det beste alternativet, og vil være en forbedring i forhold til dagens reglement. Også gradvis senkning av vannføring (< 4m³/time) er positivt for å redusere omfanget av stranding av ørretunger. Elvemuslingen er også lite mobil og er påvirket både av raske vannstands endringer og vanndekt areal.

For å redusere den negative effekten av reguleringen i Randselva har på storørret og elvemusling, anser Fylkesmannen de foreslåtte endringene i manøvreringsreglementet å være akseptable.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
Fagsjef

Erik Garnås

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift